

ЗВЕРНЕННЯ

Пленуму Верховного Суду до Президента України стосовно прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування»

Проаналізувавши положення прийнятого Верховною Радою України 16 жовтня 2019 року Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» (далі – Закон), Пленум Верховного Суду вважає за необхідне звернутися до Президента України із таким.

Згідно зі статтею 94 Конституції України прийнятий Верховною Радою України закон підписує Голова Верховної Ради України і невідкладно направляє його Президентові України. Президент України протягом п'ятнадцяти днів після отримання закону підписує його, беручи до виконання, та офіційно оприлюднює його або повертає закон зі своїми вмотивованими і сформульованими пропозиціями до Верховної Ради України для повторного розгляду.

Верховний Суд звертається до Президента України із проханням застосувати надане Конституцією України право вето до ухваленого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування», виходячи з нижчезазначеного.

Відповідно до статті 125 Конституції України та статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України.

Пленум Верховного Суду постановою від 16 вересня 2019 року № 11 затвердив Висновок щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» (реєстраційний № 1008), у якому виклав ряд пропозицій та зауважень до деяких положень законопроєкту, просив про відтермінування його розгляду з метою обговорення Комісією з питань правової реформи й отримання висновків міжнародних організацій на відповідність його норм європейським стандартам незалежності судової влади.

Згідно зі статтями 1 і 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів; надає обов'язкові до розгляду консультативні висновки щодо законопроектів з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів, узагальнює пропозиції судів, органів та установ системи правосуддя стосовно законодавства щодо їх статусу та функціонування, судоустрою і статусу суддів.

Вища рада правосуддя 05 вересня 2019 року рішенням № 2356/0/15-19 затвердила обов'язковий до розгляду консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» (реєстраційний № 1008) та просила врахувати надані застереження під час розгляду цього законопроекту.

Відповідно до статті 130-1 Конституції України та статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Рада суддів України є вищим органом суддівського самоврядування та діє як виконавчий орган з'їзду суддів України.

Рада суддів України 16 вересня 2019 року рішенням № 69 затвердила текст відкритого звернення до народних депутатів України щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» (реєстраційний № 1008) та просила обговорити і врахувати надані зауваження.

Зазначені органи як представники судової гілки влади в цілому не підтримали згаданий вище Закон та просили врахувати надані зауваження й пропозиції.

На жаль, основні застереження не були враховані під час розгляду та прийняття Закону, законопроект взагалі не обговорювався створеною Президентом України Комісією з питань правової реформи, не враховано застереження міжнародних організацій на його відповідність європейським стандартам незалежності судової влади.

Верховний Суд постійно та послідовно дотримується позиції, що продовжувати судову реформу в Україні необхідно. Фундаментальним завданням судової реформи є впровадження таких механізмів, які давали б змогу забезпечувати права і свободи людини через здійснення ефективного, незалежного й безстороннього правосуддя. Правосуддя ж може вважатися ефективним лише за умови його доступності для пересічного громадянина та можливості отримання ним зрозумілої судової послуги у вигляді обґрунтованого і вмотивованого судового рішення.

Також ключовим при проведенні реформи є забезпечення передбачених Конституцією України засад щодо поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову з розумінням того, що кожна гілка влади має здійснювати свої повноваження відповідно до статті 19 Конституції України, не допускаючи втручання в діяльність іншої.

Водночас судова реформа повинна проводитися з обов'язковим дотриманням конституційних засад, передусім незалежності судової влади та незалежності кожного судді як носія судової влади в Україні, а також з обов'язковим дотриманням принципу рівномірності й пропорційності, однакових підходів до порядку реформування органів та установ, залучених до процесу реформування.

У зв'язку з цим низка положень прийнятого Закону заслуговує на увагу. Так, Пленум Верховного Суду наголосив на підтримці норми стосовно виключення пунктів 22 і 23 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів», оскільки їх реалізація сприятиме справедливому вирішенню питання щодо суддівської винагороди усіх суддів, які здійснюють правосуддя, а не лише тих, які пройшли процедуру кваліфікаційного оцінювання. Теперішній законодавчий підхід до регламентації відповідних питань поставив у необґрунтовано нерівні умови суддів, які пройшли кваліфікаційне оцінювання, та суддів, які його не пройшли.

Водночас щодо інших положень Закону судді Верховного Суду висловили такі застереження:

1. Насамперед важливою є оцінка Закону з позиції його відповідності міжнародним стандартам забезпечення статусу суддів, їх незалежності. Як відомо, статус судді – це не особистий привілей, а невід'ємна складова

належного здійснення ним своїх повноважень та запорука незалежності судової гілки влади в цілому.

У Висновку Венеціанської комісії від 26 жовтня 2015 року підкреслено: «Оцінювання професіоналізму, етичності та доброчесності всіх суддів може бути тільки винятковим заходом, що вимагає найвищої міри обережності... Венеціанська комісія вважає, що надзвичайні заходи мають бути обмежені в часі й повинні вживатися швидко та ефективно».

Звертаємо увагу, що саме такий винятковий захід фактично було застосовано при формуванні чинного складу Верховного Суду, що здійснювалося в умовах абсолютної відкритості й прозорості та схвально оцінено загальноновизнаними вітчизняними й міжнародними інституціями.

Так, 08 квітня 2019 року Рада Європи затвердила Висновок «Про відповідність процедури добору та призначення суддів Верховного Суду в Україні стандартам Ради Європи». Надаючи загальну оцінку законодавству стосовно добору та призначення суддів Верховного Суду, міжнародні експерти звернули увагу на те, що розроблена законодавча база для здійснення цієї конкурсної процедури включала в себе не лише застосування норм Конституції та Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а й велику кількість правил, процедур та методологій, заснованих на міжнародних і європейських рекомендаціях.

Експерти Ради Європи у цьому Висновку зазначили, що, надаючи загальну оцінку процесу відбору та призначення суддів Верховного Суду, слід урахувати, що цей процес охоплює дуже складну процедуру, яка застосовується в Україні вперше за всю її історію. Сама законодавча база для відбору та призначення суддів передбачає детальні та заздалегідь визначені правила. Усі документи та правила, що стосувалися процесу добору суддів до найвищої судової інституції, були загальнодоступними та відомими ще до його початку. Одним із найважливіших аспектів конкурсу до Верховного Суду є його проведення в атмосфері надзвичайно високої публічності.

Водночас процедуру відбору та призначення суддів можна оцінити як тривалу та досить складну, оскільки вона має декілька послідовних рівнів, за участю великої кількості органів з різноманітними функціями та повноваженнями. Деякі з них виконують як технічні функції, так і функції щодо прийняття рішень. Так, Вища кваліфікаційна комісія суддів України та Вища рада правосуддя наділені функціями щодо прийняття рішень; Громадська рада доброчесності – з виключно консультативними функціями; Президент України – із церемоніальними повноваженнями.

Отже, у зазначеному Висновку міжнародні експерти, які пильно стежили за процесом формування та кадрового наповнення українського Верховного Суду, зазначили, що в Україні процес відбору та призначення суддів був складним і багаторівневим, із залученням різних інституцій, які відповідали за певні сегменти цієї процедури. Такий підхід містить відповідні гарантії для захисту незалежності судової влади та не несе загрози для верховенства права.

Успішне завершення формування складу Верховного Суду вимагає прискіпливої уваги до забезпечення незалежності суддів.

Слід зазначити, що відповідно до пункту 9 Висновку № 10 (2007) Консультативної ради європейських суддів незалежність суддів у глобалізованому та взаємозалежному суспільстві повинна розглядатися кожним громадянином як гарантія правди, свободи, додержання прав людини та безстороннього правосуддя, вільного від зовнішнього впливу. Суддівська незалежність не є виключним правом чи привілеєм, що надається суддям у їхніх особистих інтересах. Вона надається в інтересах верховенства права і тих, хто шукає та сподівається на правосуддя. Таким чином, незалежність як умова суддівської безсторонності є гарантією рівності громадян перед судом.

Варто зауважити, що констатація втручання в незалежність суддів не виключається навіть у тому разі, якщо фактичне звільнення відбувається внаслідок прийняття актів парламентом – органом законодавчої влади. Зменшення граничної чисельності суддів Верховного Суду з 200 осіб до 100 (при тому, що фактична кількість працюючих суддів 192) насправді спрямоване на звільнення майже половини суддів, які на сьогодні здійснюють правосуддя. До того ж таке масове звільнення має ознаки неприпустимого позбавлення права суддів на професію та, відповідно, порушення статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

У своєму коментарі від 3 вересня 2019 року «Незалежність суддів та правосуддя під загрозою» Комісар Ради Європи з прав людини звернула увагу на те, що «замість відстоювання та посилення судової незалежності, неупередженості та ефективності деякі уряди та політики втручаються в судоустрій і навіть вдаються до погроз щодо суддів». Комісар наголосила, що суддів необхідно залучати до підготовки законодавства, яке стосується їх і функціонування судової системи, та консультуватися з ними щодо цього. Судді

повинні мати гарантії перебування на посаді та захисту від необґрунтованого дострокового усунення з посади чи примусових переміщень.

Запропонована законодавча ініціатива привернула увагу представників міжнародних інституцій та дипломатичних установ, які діють в Україні (зокрема, Представництва ЄС в Україні, Посольства Канади в Україні), та сформувала негативну оцінку відповідних законодавчих ініціатив.

Анніка Вайдемманн, Тимчасово повірена у справах Представництва ЄС в Україні, зазначила: «ЄС неодноразово висловлював свою позицію щодо судової реформи, у тому числі висловлювалось занепокоєння з приводу законопроекту № 1008. Зокрема, положення, що стосуються Верховного Суду, суперечать європейським стандартам і можуть підірвати незалежність судової системи. Ми наполегливо заохочуємо Україну запитати думки Венеціанської комісії перед тим, як вводити цей закон в дію».

Генеральний секретар Ради Європи Марія Пейчинович-Бурич у своєму листі до МЗС України зазначила: «Досягнення незалежної, ефективної та професійної судової системи, яка користується довірою громадськості й відповідає її потребам, є частиною зобов'язань, узятих Україною під час вступу до Ради Європи. Зважаючи на це, ми з певним занепокоєнням відзначили проєкт Закону № 1008. У цьому тексті пропонуються масштабні зміни, які можуть мати суттєвий вплив на незалежність судової системи. Зокрема, це впливає на статус та повноваження суддів, а також на відповідні процедури. Ми повністю усвідомлюємо бажання Українського Уряду просуватися у проведенні реформ. Водночас надзвичайно важливим є те, що він повинен покладатися на досягнення, отримані в результаті реформ, проведених відповідно до вимог Ради Європи та міжнародних стандартів. Особливу увагу слід приділити вимогам Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. У цьому відношенні в середу, 25 вересня, Комітет Міністрів висловив свою чітку позицію. У своєму рішенні про виконання рішень Європейського суду з прав людини, що стосуються незалежності й неупередженості судової влади та системи дисциплінарної практики та суддівської кар'єри в Україні (група справ «Олександр Волков проти України»), Комітет зазначив, що прийнятий у першому читанні законопроект № 1008, зокрема, спрямований на внесення змін до системи дисциплінарної практики та кар'єри судді... Запропоновані зміни до законодавства повинні відповідати Конвенції та прецедентній практиці Суду, принципам незалежності судової влади, викладеним у рішенні Олександра Волкова та відповідним рекомендаціями Ради Європи».

При цьому Генеральний секретар Ради Європи закликала владу повною мірою скористатися експертним досвідом Ради Європи у цьому питанні.

Зі свого боку, Парламентська Асамблея Ради Європи звернулася до Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) із проханням підготувати висновок щодо проєкту Закону № 1008. Цей висновок, як очікується, буде готовий на початку грудня. Офіс Ради Європи в Україні наголосив, що «Рада Європи хотіла б ще раз зазначити, що готова співпрацювати з усіма компетентними органами України для того, щоб розпочаті реформи відповідали європейським стандартам щодо незалежності судової влади та міжнародним зобов'язанням України перед ЄСПЛ».

Окрім цього, 17 жовтня 2019 року Американська торговельна палата в Україні, Європейська Бізнес Асоціація та Спілка українських підприємців закликали Президента України Володимира Зеленського ветоувати Закон щодо діяльності органів суддівського врядування, аби провести ґрунтовну публічну дискусію між Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики, бізнесом, міжнародною спільнотою та громадянським суспільством щодо норм, які пропонуються запровадити. При цьому зазначивши: «Зараз дуже важливо сприяти впровадженню судової реформи, забезпечити ефективне правосуддя, що сприятиме своєчасним і якісним рішенням, та напрацювати дійсно ґрунтовний документ, котрий забезпечить зміцнення принципів верховенства права та правосуддя в країні, і, в свою чергу, зміцнення довіри бізнес-спільноти задля подальшого інвестування в економіку України».

Таким чином, Пленум Верховного Суду зауважує, що Закон формує потенційні загрози незалежності всіх суддів, а його прийняття призведе до реального посягання на їх незалежність і матиме негативний вплив на дію верховенства права як на невід'ємну складову правової держави.

2. Стосовно змін, унесених Законом до статті 37 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо зменшення граничної кількості суддів Верховного Суду з 200 до 100, варто зауважити.

Від початку роботи (15 грудня 2017 року) Верховному Суду було передано **77 227** справ, що не були розглянуті вищими спеціалізованими судами й Верховним Судом України. Відтоді до Верховного Суду надходить у середньому **360 справ щодня**. Усього за період з 15 грудня 2017 року

до 24 жовтня 2019 року Верховний Суд ухвалив **169 777** рішень. Станом на 24 жовтня 2019 року залишок нерозглянутих скарг та заяв становив **58 236**.

Існування таких залишків з урахуванням надходження істотної кількості нових справ призводить до того, що Верховний Суд не завжди може здійснювати правосуддя у межах розумних строків, а враховуючи важливість кожної справи для її учасників, зволікання зі здійсненням правосуддя є рівнозначним відмові в його здійсненні. Водночас зменшення кількості суддів Верховного Суду призведе до того, що кількісний показник розгляду справ буде вдвічі меншим, ніж показник надходження, а отже, до щоденного істотного збільшення залишків справ. Це, у свою чергу, матиме наслідком збільшення строків розгляду справ у геометричній прогресії.

При цьому на розгляді у Верховному Суді перебувають надзвичайно важливі справи, які стосуються банківської системи, спорів за участю іноземних інвесторів, податкових спорів, а найближчим часом можуть надійти і кримінальні справи щодо так званої топ-корупції, вирішення яких за таких умов буде значно ускладнене.

У підсумку зазначене призведе до зневіри суспільства у здатності держави забезпечити належні умови ефективного захисту їх прав у судовому порядку, що призведе до зростання кількості звернень до Європейського суду з прав людини у зв'язку з порушенням розумних строків розгляду судових справ, хоч і на сьогодні Україна за цим показником перебуває на другому місці.

Крім того, пріоритетним завданням Верховного Суду є забезпечення єдності судової практики. Правові позиції, сформовані Верховним Судом, мають бути орієнтиром для судів першої та апеляційної інстанцій, а їх дотримання – запорукою того, що переважна більшість судових рішень перебуватиме в руслі єдиної судової практики. Водночас на сьогодні суди першої та апеляційної інстанцій істотно неуплектовані. Зазначене призводить до надмірного навантаження на суддів цих судів, що не може не впливати і на якість їхньої роботи, у тому числі в частині дотримання висновків Верховного Суду.

Також слід нагадати, що основним елементом принципу верховенства права, передбаченого статтею 8 Конституції України, є принцип правової визначеності, відповідно до якого юридичні норми мають бути чіткими, ясними і недвозначними, оскільки інше не може забезпечити їх однакове застосування та не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці. На це звертав увагу Конституційний Суд України у відповідних

рішеннях (від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005, від 29 червня 2010 року № 17-рп/2010, від 22 грудня 2010 року № 23-рп/2010, від 11 жовтня 2011 року № 10-рп/2011 тощо).

Європейський суд з прав людини також неодноразово підкреслював, що закони мають відповідати встановленому Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод стандарту, який вимагає достатньо чіткого формулювання правових норм у тексті нормативно-правових актів. Зокрема, «...Закон має бути доступним для заінтересованих осіб та сформульованим з достатньою точністю для того, щоб надати їм можливість регулювати свою поведінку аби бути здатними – за потреби, за відповідної консультації – передбачати тією мірою, що є розумною за відповідних обставин, наслідки, які може потягнути за собою його дія» (рішення у справі «Веренцов проти України» від 11 квітня 2013 року).

Відповідно до статті 126 Конституції України суддя обіймає посаду безстроково. Звільнення судді відбувається виключно з підстав, передбачених в Основному Законі. У зазначеній статті визначено вичерпні підстави для звільнення судді, і серед них такої підстави, як внесення змін до закону, не передбачено. Суддю можна звільнити в разі його незгоди на переведення до іншого суду, якщо суд, у якому суддя обіймає посаду, ліквідується або реорганізується. Отже, будь-яке скорочення не передбачено.

Верховний Суд не ліквідований і не реорганізований у розумінні Закону України «Про судоустрій і статус суддів», тому законних підстав для звільнення тих суддів, які не пройдуть оцінювання для зайняття посади у Верховному Суді і не захочуть бути переведеними в апеляційну інстанцію, не існує. Таким чином, держава буде змушена виплачувати їм суддівську винагороду, хоча вони і не будуть здійснювати правосуддя.

Крім того, слід звернути увагу, що питання суддівської кар'єри, як це врегульовано Законом, суперечить європейським стандартам. Венеціанська комісія у висновку від 26 жовтня 2015 року CDL-AD (2015)027 зазначила: «Якщо потрібно досягнути справжньої незалежності судової системи, ухвалення всіх рішень стосовно суддівської кар'єри (підвищення по службі, переведення до іншого суду, звільнення з посади) має здійснювати Вища рада правосуддя, а не політичний інститут».

Окрім цього, у Європейській хартії про статус суддів також встановлена заборона на переведення судді до іншого суду, якщо він не надав на це згоди. Так, у пункті 3.4 передбачено, що суддя, що обіймає посаду в суді, не може бути призначеним на іншу судову посаду або бути

переведеним на будь-яку іншу роботу, навіть якщо це відбувається з підвищенням по службі, без його згоди.

Про незалежність суддів зазначено в пункті 11 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам: «Зовнішня незалежність не є прерогативою чи привілеєм, наданим для задоволення власних інтересів суддів. Вона надається в інтересах верховенства права та осіб, які домагаються та очікують неупередженого правосуддя. Незалежність суддів слід розуміти як гарантію свободи, поваги до прав людини та неупередженого застосування права. Неупередженість та незалежність суддів є необхідними для гарантування рівності сторін перед судом».

Отже, скорочення кількості суддів Верховного Суду не може бути здійснено до належного укомплектування судів першої та апеляційної інстанцій, послідовного забезпечення єдності судової практики і, як наслідок, підвищення авторитету цих судів та зниження очікувань учасників процесу щодо можливості успішного оскарження рішень у Верховному Суді.

Лише успішне здійснення таких заходів може стати об'єктивною передумовою поступового скорочення кількості суддів Верховного Суду на основі ефективного запровадження так званих процесуальних фільтрів та їх належного суспільного сприйняття. На сьогодні ж навіть застосування передбачених процесуальним законодавством процесуальних фільтрів сприймається суспільством і професійною спільнотою як відмова в доступі до правосуддя.

3. Так само має бути переглянуто скорочення суддівської винагороди суддів Верховного Суду, що прямо суперечить міжнародним стандартам гарантування незалежності суддів, зокрема, шляхом заборони погіршення їх фінансового забезпечення. У Монреальській універсальній декларації про незалежність правосуддя 1983 року та у Висновку № 1 (2001) Консультативної ради європейських суддів щодо стандартів незалежності судової влади та незмінюваності суддів зазначається, що термін перебування суддів на посаді, їхня незалежність, соціальні гарантії, адекватна оплата й умови праці гарантуються законом і не можуть змінюватися в бік зменшення.

У пункті 73 Висновку № 10 (2007) Комітету Міністрів Ради Європи щодо судової ради на службі суспільства зазначено, що хоча фінансування судів є частиною державного бюджету, таке фінансування не повинно

залежати від політичних процесів. Рішення про виділення бюджетних коштів судам повинні прийматися із суворим додержанням судової незалежності.

Також відповідно до Загальної (Універсальної) хартії судді, ухваленої 17 листопада 1999 року Центральною радою Міжнародної асоціації суддів у Тайпеї (Тайвань), винагорода суддів не повинна скорочуватися під час усього строку повноважень судді та залежати від результатів його роботи.

Скорочення суддівської винагороди суддів Верховного Суду не враховує вимог статей 22 та 126 Конституції України та положень статті 6 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», оскільки може впливати на незалежність суду та є звуженням гарантій такої незалежності суддів.

Суддівська винагорода є гарантією незалежності судді та невід'ємною складовою його статусу.

Зниження базового розміру посадового окладу судді Верховного Суду не враховує також і відповідних рішень Конституційного Суду України (від 18 червня 2007 року № 4-рп/2007), відповідно до яких особливий порядок фінансування судів і діяльності суддів є однією з конституційних гарантій їх незалежності, що закріплено у статті 126 Конституції України, і спрямований на забезпечення належних умов для здійснення незалежного правосуддя.

У своєму Рішенні від 04 грудня 2018 року № 11-рп/2018 Конституційний Суд України зазначив, що «зменшення розміру винагороди судді створює загрозу незалежності як судді, так і судової влади загалом, а також умови впливу на суддю за допомогою розміру його матеріального забезпечення».

Крім того, згідно зі статтею 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

4. На окремі застереження також заслуговують положення Закону (пункт 1 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя») щодо початку дисциплінарного провадження стосовно судді на підставі анонімного звернення. Вважаємо, що такі норми запроваджують інструменти тиску на суддів, що неприйнятно. Існування персоналізованої скарги є гарантією незалежності судді від безпідставних скарг щодо його діяльності та гарантією того, що суддям не будуть створювати неправомірні перешкоди в здійсненні правосуддя.

Механізм анонімних звернень може стати інструментом безпідставного переслідування, цькування та залякування судді.

Отже, ця новела також підірве незалежність суддів.

5. Законом (частина четверта статті 48 Закону України «Про Вищу раду правосуддя») пропонується скоротити строк повідомлення судді про засідання Дисциплінарної палати із семи до трьох днів. При цьому виключається положення (зокрема, у частині першій статті 48 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»), яке дозволяє члену Вищої ради правосуддя здійснювати попередню перевірку. Тобто в судді не будуть витребувати пояснення, і його за три дні до засідання Дисциплінарної палати буде повідомлено про розгляд справи стосовно нього. Водночас слід урахувати, наприклад, що відповідно до статті 128 Цивільного процесуального кодексу України навіть судова повістка про виклик повинна бути вручена з таким розрахунком, щоб особи, які викликаються, мали достатньо часу для явки в суд і підготовки до участі в судовому розгляді справи, але не пізніше ніж за п'ять днів до судового засідання.

Тобто відсутність судді на засіданні Дисциплінарної палати з будь-яких причин, навіть дуже поважних (відповідно до частини третьої статті 47 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»), не перешкодить розгляду відкритої стосовно цього судді дисциплінарної справи за тієї умови, що його повідомлено за три дні до засідання. З іншого боку, якщо суддя все-таки вирішить узяти участь у засіданні Дисциплінарної палати, йому доведеться знімати з розгляду призначені ним справи, а це, у свою чергу, може вплинути на належний, своєчасний та ефективний судовий захист прав і свобод учасників процесу.

Неможливість належним чином підготуватися та взяти участь у розгляді своєї справи на засіданні Дисциплінарної палати може негативно позначитися на здатності судді ефективно захищатися від висунутих проти нього звинувачень і необґрунтованих переслідувань.

Отже, і ця новела підірве незалежність суддів.

З урахуванням викладеного Верховний Суд просить Президента України застосувати надане Конституцією України право вето стосовно прийнятого Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування».